

І. Д. Головацький

Окуневський Теофіл Іполитович

ОКУНЕВСЬКИЙ Теофіл Іполитович (07. 12. 1858, м. Радівці, нині Сучав. пов., Румунія – 19. 07. 1937, м. Городенка, нині Івано-Фр. обл.) – правознавець, громадсько-політичний діяч. Брат Ярослава і Ольги Окуневських. Закін. гімназію з польс. мовою навч. у м. Коломия (нині Івано-Фр. обл., 1880), Віден. університет (1885). Під час навч. належав до укр. студент. товариства «Січ», деякий час був його бібліотекарем. Через О. Терлецького познайомився з М. Драгомановим (див. Драгоманови), з яким підтримував довготривале листування (опубл. 1905 М. Павликом). Працював адвокатом у м. Станіслав (нині Івано-Франківськ), де заснував товариство «Українська бесіда», допомагав Н. Кобринській в організації Товариства руських жінок. Разом із Ю. Романчуком 1887 захищав політ. права українців. 1889 обраний послом (депутатом) Галиц. крайового сейму. За висловлену зневагу до українського народу викликав на поєдинок на шаблях посла – поляка Т. Розвадовського і переміг його. 1890 відкрив адвокат. канцелярію у Городенці. Завдяки зусиллям О. до 1-ї світової війни майже в усіх селах повіту засн. осередки товариства «Просвіта». За виступ на вічі в Коломиї 1894 прокуратура притягала його до відповідальності за образу намісника Галичини графа К. Бадені, але суд виправдав О. 1897 також обраний послом до парламенту Австро-Угорщини. Виступав оборонцем на судових політ. процесах, зокрема захищав М. Січинського, який вбив у Львові україноненависника, намісника Галичини графа А. Потоцького, та укр. студентів, які подали позов проти польс. письменника Г. Сенкевича за образу (Г. Сенкевич програв судовий процес). 1907 знову обраний послом до парламенту Австро-Угорщини на основі нового закону і залишався ним до розпаду Австро-Угорщини у листопаді 1918. Брав участь у відкритті 1909 у Городенці укр. гімназії товариства «Рідна школа» ім. Т. Шевченка (діяла до 1939). Під час 1-ї світової війни на поч. 1915 заарешт. рос.

окупац. адміністрацією, відтоді жив і працював у Києві (дружина О. була киянкою). 8 квітня 1917 на перших заг. зборах УЦР виступив із вітал. словом від імені українців Галичини. У тому ж році завдяки губернаторові Буковини і Сх. Галичини Д. Дорошенку повернувся до Городенки, а згодом – до Відня (до парламенту). У листопаді 1918 став укр. повіт. комісаром у Городенці, чл. президії Укр. нац. ради ЗУНР. У квітні 1919 скерований від ЗУНР до Праги для переговорів з керівництвом Чехо-Словаччини, звідти виїхав до Парижа на мирну конференцію. Після окупації Галичини польс. військами 1922 заарешт. і на деякий час ув'язнений у Коломиї. Після звільнення відійшов від політ., але активно займався громад. діяльністю. 1935 обраний почес. чл. товариства «Просвіта» і Союзу укр. адвокатів.

Рекомендована література

1. Озаркевич І. Родинний дім Наталії Кобринської // Жін. світ. 1951. Ч. 6;
2. Яшан В. Др. Теофіль Окуневський // Городенщина: Істор.-мемуар. зб. Нью-Йорк; Торонто; Вінніпег, 1978;
3. Гуцал П. З. Українські правники Тернопільського краю: Біогр. довід. Т., 2008;
4. Чорновол І. 199 депутатів Галицького Сейму. Л., 2010.

Бібліографічний опис:

Окуневський Теофіл Іполитович / І. Д. Головацький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-76223>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).